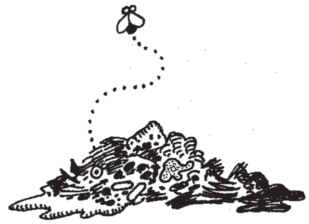

ପାଠ – ୧୦
କାହାକୁ ଫିଙ୍ଗି ଦିଆଯାଏ

ଆମ ଖାଦ୍ୟ କେଉଁଠିକୁ ଯାଏ

୧. ଆମେ ଫିଙ୍ଗୁଥିବା ଅଂଶ

କ. ତୁମ କାର୍ଯ୍ୟ ପୁସ୍ତିକାର ପୃଷ୍ଠା ସଂଖ୍ୟା ୧୧୯ - ୧୨୧କୁ ପୁଣି ଥରେ ଲେଖ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଉଦ୍ଭିଦର କେଉ ଅଂଶକୁ ଆମେ ଖାଇ ନ ଥାଉଁ **?** ସେହି ଅଂଶକୁ ଆମେ କାହିଁକି ଖାଇ ନ ଥାଉଁ **?**

ଖ. ତୁମ ପାଠ୍ୟ ପୁସ୍ତକର ପୃଷ୍ଠା ସଂଖ୍ୟା ୭୬ - ୭୮ରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଚିତ୍ରଗୁଡ଼ିକରେ ଧାନକୁ ଅମଳ କରିବା**,** କାଣ୍ଡିବା**,** ପେଷିବା ଓ ଚିକ୍କଣ କରିବାର ଦର୍ଶାଯାଇଛି । ଏହିସବୁ ଅବସ୍ଥାରେ ଧାନଗଛର କେଉଁ କେଉଁ ଅଂଶକୁ ଫିଙ୍ଗି ଦିଆଯାଏ **?** ଆମେ ଫିଙ୍ଗୁ ଥିବା ଅଂଶ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଯେଉଁଗୁଡ଼ିକ ଆମ ଦରକାରି ତାହାକୁ ଖୋଜ । **(**କାର୍ଯ୍ୟ ପୁସ୍ତିକା ପୃଷ୍ଠା ସଂଖ୍ୟା ୧୪୯**)**

ଗ. ଯେଉଁ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କର ମାଂସକୁ ଆମେ ଖାଉଁ ତାର ଏକ ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କର । ସେହି ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କର କେଉଁ ଅଂଶକୁ ଆମେ ଖାଇ ନ ଥାଉଁ **?** ଆମେ ସେହି ଅଂଶ ଗୁଡ଼ିକୁ କାହିଁକି ଖାଇ ନ ଥାଉଁ **?**

ଘ. ତୁମର ରୋଷେଇଗୃହରେ ଗୋଟିଏ ଦିନରେ କେତେ ଆବର୍ଜନା ବାହାରେ **?** ତାହା କେଉଁଠିକୁ ଯାଏ **?**

ଚିନ୍ତାକର *!* ଚିନ୍ତାକର *!*

ଆମେ ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତି ସମୟରେ ଉଦ୍ଭିଦ ଓ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କର ବହୁତ ଅଂଶକୁ ଫୋପାଡ଼ି ଦେଉଁ । ଆମେ ଅନ୍ୟ ଉପାୟରେ ତାହାର ବ୍ୟବହାର କରି ପାରିବା କି **?** ତୁମେ ଅନୁମାନ କର ।

୨. ଆମର ଅପଚୟ ଖାଦ୍ୟ କିଏ ଖାଏ **?**

ଆମେ ଫୋପାଡ଼ି ଦେଉଥିବା ଖାଦ୍ୟକୁ ଖାଉଥିବା କେତେକ ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ନାମ ଲେଖ । ବିଦ୍ୟାଳୟ ବଣଭୋଜି ଦିନ ମିନି ଓ ତାର ସାଙ୍ଗ କଦଳୀ ଖାଇଲେ । ସେମାନେ କଦଳୀ ଚୋପାକୁ ଏକ ବୁଦାରେ ପକାଇ ଦେଲେ । ଗୋଟିଏ ଛେଳି ସେହି ରାସ୍ତାରେ ଯାଉଥିଲା ଓ ଗୋଟିଏ ଚୋପାକୁ ଖାଇ ଦେଲା ।

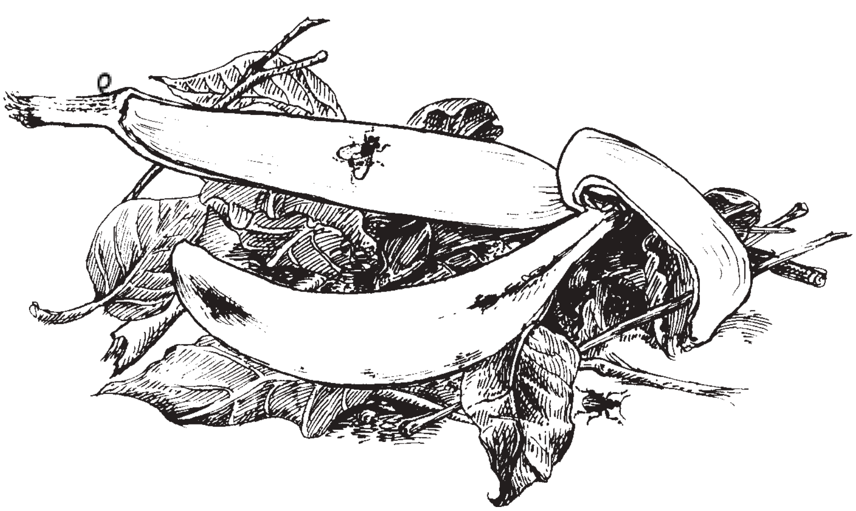

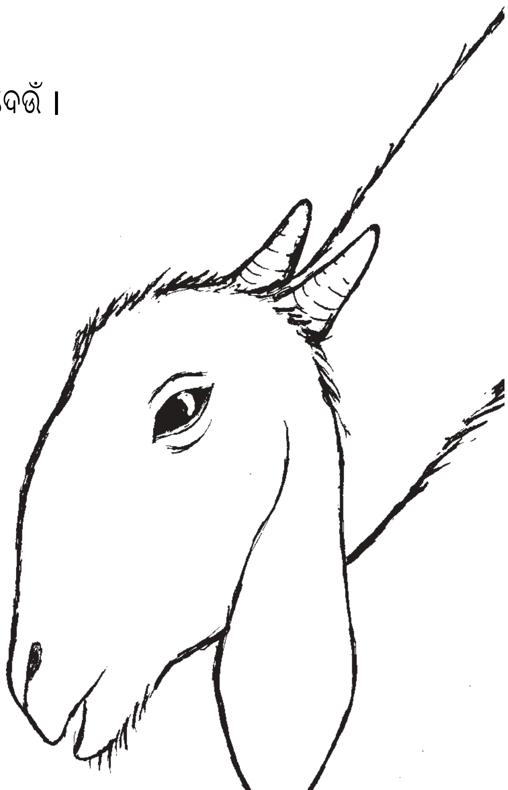

ଅନ୍ୟ ଚୋପା ଗୁଡ଼ିକ ପଚିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା

ମାଛି, ଗୋବର ପୋକ, ପିମ୍ପୁଡ଼ି, ଗେଣ୍ଡା ଓ ଜିଆ ସେହି ପଚା ଚୋପାର କିଛି ଅଂଶକୁ ଖାଇଲେ

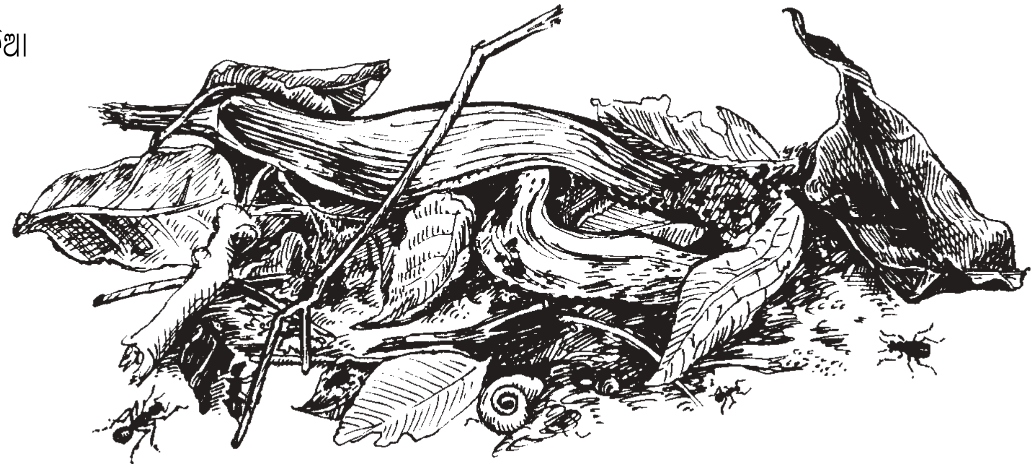

୩

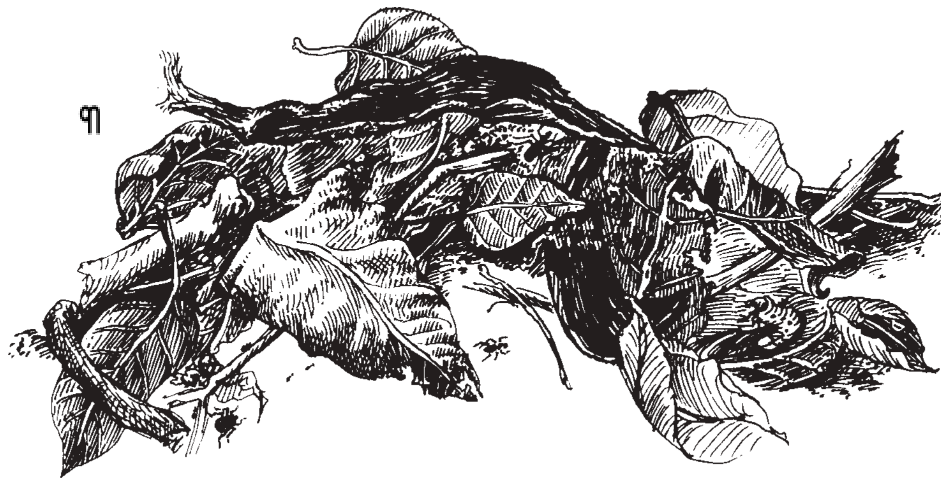

କେତେ ସପ୍ତାହ ପରେ ସେହି ଚୋପା ଅଧିକ ପଚି ଗଲା

୪

କିଛି ମାସ ପରେ ସେହି ଚୋପା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ହୋଇଗଲା । ଏହାର ଅଂଶ ଗୁଡ଼ିକ ମାଟି ଓ ପବନରେ ମିଶି ଗଲା ।

ଏହା କିପରି ହେଲା ?(କାର୍ଯ୍ୟ ପୁସ୍ତିକା ପୃଷ୍ଠା ସଂଖ୍ୟା ୧୫୦)

୩. କୀଟାଣୁ କିପରି ଖାଦ୍ୟକୁ ପଚାଏ ?

ଫିମ୍ପି ଓ ବୀଜାଣୁ ଭଳି କୀଟାଣୁ ଆମ ଚତୁଃପାର୍ଶ୍□ରେ ପୁରି ରହିଛି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଖାଦ୍ୟ ଭିତରେ କିଛି କୀଟାଣୁ ଥାଏ । ଆମ ଚତୁଃପାର୍ଶ୍□ରେ ଥିବା ବାୟୁ, ପାଣି ଓ ମାଟିରେ କୀଟାଣୁ ଥାଏ । ଯେଉଁ ପ୍ରାଣୀଗୁଡ଼ିକ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବାକୁ ଆସନ୍ତି ସେମାନେ କିଛି କୀଟାଣୁ ଆଣନ୍ତି ।

କୀଟାଣୁ ଗୁଡ଼ିକ ଖାଦ୍ୟକୁ ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ କରି ଭାଙ୍ଗି ଦିଅନ୍ତି । ସେମାନେ ଏହି ଖାଦ୍ୟ ଖାଇ ବଞ୍ଚନ୍ତି ଓ ବଢ଼ନ୍ତି । କମ୍ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ କୀଟାଣୁ ଗୁଡ଼ିକ ବହୁ ଗୁଣିତ ହୋଇଥାନ୍ତି । କୀଟାଣୁ ଛାଡ଼ିଥିବା ମଇଳା ଓ ଗ୍ୟାସ୍ ଖାଦ୍ୟକୁ ପଚାଇ ଦିଏ ଓ ଦୁର୍ଗନ୍ଧ ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ । କେତେ ସପ୍ତାହ ବା ମାସ ପରେ ଖାଦ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଖଣ୍ଡ ବିଖଣ୍ଡିତ ହୁଏ । ଏହା କୁଆଡ଼େ ଯାଏ ?

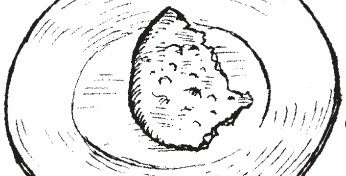

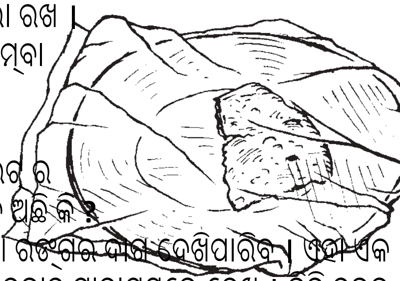

କ. ଦୁଇଟି ପ୍ଲେଟ୍ ନିଅ ଓ ସେଥିରେ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏ ରୁଟି କିମ୍ବା କିଛି ରନ୍ଧା ଖାଦ୍ୟ ରଖ । ଗୋଟିଏ ପ୍ଲେଟ୍ କୁ ଢାଙ୍କି ଦିଅ ଓ ଅନ୍ୟ ପ୍ଲେଟ୍ କୁ ଖୋଲା ରଖ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦଳ ନିଜର ପ୍ଲେଟ୍ କୁ ସୂର୍ଯ୍ୟ କିରଣରେ କୋଠରି ଭିତରେ କିମ୍ବା ରେଫ୍ରିଜିରେଟର ଭିତରେ ରଖ । କିଛି ଦିନ ଅବଲୋକନ କର । କୌଣସି ପ୍ରାଣୀ ସେହି ଖାଦ୍ୟକୁ ଖାଇଲା କି ? ସେହି ଖାଦ୍ୟର କୌଣସି ପ୍ରକାରର ପରିବର୍ତ୍ତନ ଘଟିଛି କି ? ଢାଙ୍କୁଣି ଦେଇ ରଖା ଯାଇଥିବା ପ୍ଲେଟ୍ ର ଖାଦ୍ୟ ଓ ଖୋଲା ରଖା ଯାଇଥିବା ପ୍ଲେଟ୍ ର ଖାଦ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ କିଛି ତଫାତ ଅଛି କି ?

ସେହି ଖାଦ୍ୟ ଉପରେ କିଛି ବଢୁ ଥିବାର ଦେଖୁଛ କି ? ତୁମେ ଏହା ଉପରେ ଧୂସର, କଳା, ସବୁଜ ବା ହଳଦିଆ ରଙ୍ଗର ଦାଗ ଦେଖିପାରିବ । ଏହା ଏକ ପ୍ରକାରର ଫିମ୍ପି । ଏହି ଫିମ୍ପି ଖାଦ୍ୟକୁ ଧିରେ ଧିରେ ଭାଙ୍ଗିଥାଏ ଓ ଖାଇଥାଏ । ଫିମ୍ପିକୁ ତୁମେ ଏକ ଯବକାଚ ସାହାଯ୍ୟରେ ଦେଖ । କିଛି ଦୂରରୁ ଏହାକୁ ଶୁଙ୍ଘ

ଏହି ଖାଦ୍ୟ ଉପରେ ଅନେକ ଗୁଡ଼ିଏ ବୀଜାଣୁ ଓ କୀଟାଣୁ ରହିଅଛି । ଯାହାକୁ ତୁମେ ଦେଖି ପାରିବ ନାହିଁ ।

ତୁମେ ସେହି ଖାଦ୍ୟକୁ ଖାଇବା ଉଚିତ କି ? କାହିଁକି ଓ କାହିଁକି ନୁହେଁ ? କେତେ ମାସ ପରେ ସେହି ଖାଦ୍ୟ କିପରି ଦେଖାଯିବ ଅନୁମାନ କର । (କାର୍ଯ୍ୟ ପୁସ୍ତିକା ପୃଷ୍ଠା ସଂଖ୍ୟା ୧୫୦ - ୧୫୧)

ଖ. ଗୋଟିଏ ଅଳିଆ ଡବାର ବାସ୍ନାକୁ ବର୍ଣ୍ଣନା କର । ସେହି ମଇଳା ଡବାରେ ରଖିବା ପୂର୍ବରୁ ଏଭଳି ବାସ୍ନା ଥିଲା କି ? ଏଭଳି ଦୁର୍ଗନ୍ଧ କିପରି ହେଲା?

ଯଦି ତୁମେ ତୁମର ଦାନ୍ତକୁ ବ୍ରସ ନ କର ତେବେ ତୁମର ପାଟି ଦୁର୍ଗନ୍ଧ ହୁଏ କି ? କାହିଁକି ହୁଏ ଅନୁମାନ କର ।

ଗ. ୪ ଟି କଦଳୀ ଚୋପା ନିଅ । ପ୍ରତ୍ୟେକକୁ ଓଦା ମାଟିରେ ପୋତ ଓ ଚିହ୍ନ ଦିଅ । ପ୍ରତି ସପ୍ତାହରେ ଗୋଟିଏ ଚୋପାକୁ ଖୋଲି ବାହାର କର ଓ ଅବଲୋକନ କର । ଚୋପାଟି ସମ୍ପୁର୍ଣ୍ଣ ପାଚିଗଲା ପରେ ତୁମେ ମାଟି ଭିତରେ କଣ ପାଇବ ? ଏହି ଚୋପାଟିକୁ ସମ୍ପୁର୍ଣ୍ଣ ପଚିଯାଇ ମାଟି ଓ

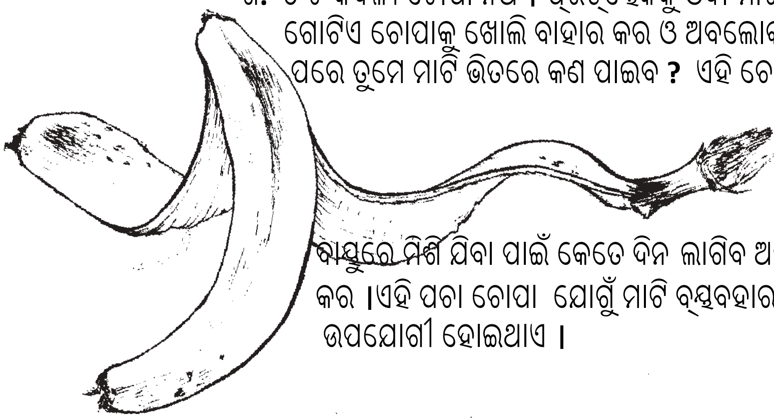

ବାୟୁରେ ମିଶି ଯିବା ପାଇଁ କେତେ ଦିନ ଲାଗିବ ଅନୁମାନ କର ।ଏହି ପଚା ଚୋପା ଯୋଗୁଁ ମାଟି ବ୍ୟବହାର ଉପଯୋଗୀ ହୋଇଥାଏ ।

ସେଗୁଡ଼ିକ ପୁଷ୍ଟିକର ଖାଦ୍ୟରେ ରୂପାନ୍ତରିତ ହୋଇ ଉଦ୍ଭିଦକୁ ବଢ଼ିବାରେ ସାହାଯ୍ୟକରେ । (କାର୍ଯ୍ୟ ପୁସ୍ତିକା ପୃଷ୍ଠା ସଂଖ୍ୟା ୧୫୦ - ୧୫୧)

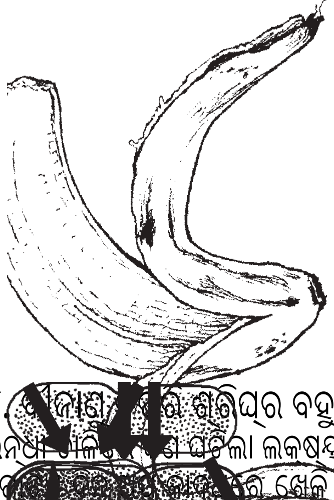

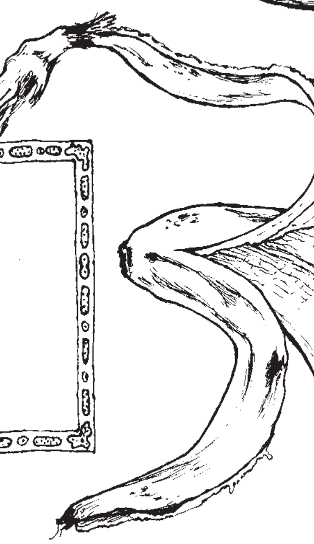

ଯତ୍ନବାନ ହୁଅ

ପଚା ଖାଦ୍ୟକୁ ଧରିଲା ପରେ ଭଲ ଭାବରେ ହାତ ଧୁଅ । ଖାଦ୍ୟ ଉପରେ ବଢୁଥିବାବୀଜାଣୁ ତୁମକୁ ରୋଗୀଣା କରିପାରେ । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କିଛି ବିଷ ସୃଷ୍ଟି କରିଥାନ୍ତି ଯାହା ତୁମକୁ କ୍ଷତି ପହଞ୍ଚାଇ ପାରେ ।

୪. ବୀଜାଣୁ ... ଶୀଘ୍ର ବହୁଗୁଣିତ ହୋଇଥାଏ !

ରନ୍ଧା ଡାଲି ... ଘଟିଲା ଲକ୍ଷ୍ୟ କର ।

... ଖେଳି ହାତ ଧୋଇବା ଭୁଲି ଗଲା । ଡାଲିଟି କେତେ ଉଷୁମ ଅଛି ପରୀକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ରନ୍ଧା ଡାଲିରେ ସେ ଗୋଟିଏ ଆଙ୍ଗୁଠି ବୁଡ଼ାଇଲା । ତାଙ୍କର କେବଳ ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ବୀଜାଣୁ ଅପୁ ହାତରୁ ଡାଲି ଭିତରକୁ ଗଲା ।

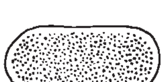

ଏହା ଉଷୁମ ଓ ଓଦା ଜାଗା ସହିତ ପ୍ରଚୁର ଖାଦ୍ୟ ପାଇଲା । ୧୦**am**
୨୦ ମିନିଟ ଭିତରେ ସେହି ବୀଜାଣୁଟି ବଢ଼ିଲା ଓ ଦୁଇଟି
ନୂଆ ବୀଜାଣୁରେ ବିଭାଜିତ ହେଲା ।

ଅନ୍ୟ ୨୦ ମିନିଟ ଭିତରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବୀଜାଣ
ବଢ଼ିଲେ ଓ ପୁଣି ଦୁଇ ଦୁଇଟିରେ ବିଭାଜିତ ୧୦.୨୦ **am**
ହେଲେ । ପୂର୍ବାହ୍ନ ୧୦ ଟା ୪୦ ରେ କେତୋଟି
ବୀଜାଣୁ ଥିଲେ **?**

୧୦.୪୦ **am**

ପୂର୍ବାହ୍ନ ୧୧ ଟାରେ କେତୋଟି ବୀଜାଣୁ ଥିଲେ **?**

ଯଦି ବୀଜାଣୁ ଗୁଡ଼ିକ ଶୀଘ୍ର ଶୀଘ୍ର ଧାରାବାହିକ ଭାବରେ ବହୁଗୁଣିତ ହୋଇଥାନ୍ତି**,** ତେବେ ତୁମ କାର୍ଯ୍ୟ ପୁସ୍ତିକାର ପୃଷ୍ଠା ସଂଖ୍ୟା ୧୫୨ ର ସାରଣୀକୁ ପୂରଣ କର ଓ ତାକୁ ଦେଖାଅ ।

ଅପରାହ୍ନ ୨ ଟାରେ ମିନି ସେହି ଡାଲିରେ କିଛି ଫେଣ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲା । ସେହି ଫେଣ କେଉଁଠାରୁ ଆସିଲା **?** ଯଦି ମିନି ସେହି ଡାଲିକୁ ଖାଇଲା ତେବେ କଣ ହୋଇଥିବ **?**

ଅପୁ ଖେଳି ସାରି ଘରକୁ ଫେରିଲା ପରେ କଣ କରିବା ଉଚିତ ଥିଲା **?** ଡାଲିଟି ଉଷୁମ କିମ୍ବା ଥଣ୍ଡା ପରୀକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଭଲ ଉପାୟ ଅଛିକି **?**

ଚିନ୍ତାକର **!** ଚିନ୍ତାକର **!**

ଅପୁ କହିଲା **"**ମୁଁ ବୀଜାଣୁକୁ ପସନ୍ଦ କରେ ନାହିଁ । ସେଗୁଡ଼ିକ ମଇଳା ଓ ଦୁର୍ଗନ୍ଧଯୁକ୍ତ ଅଟନ୍ତି । ସେଗୁଡ଼ିକ ଆମକୁ ରୁଗୁଣ କରିଥାନ୍ତି ।**"**

ମିନି କହିଲା **"**ବୀଜାଣୁ ଗୁଡ଼ିକ ମଇଳା ନୁହନ୍ତି । ସେମାନେ ସବୁ ଜିନିଷକୁ ସଫା କରନ୍ତି । ସେଗୁଡ଼ିକ ମଇଳାକୁ ଖାଆନ୍ତି ଓ ଅତି ଛୋଟ ଛୋଟ ଖଣ୍ଡରେ ପରିଣତ କରନ୍ତି ଯାହା ମାଟିରେ ସହଜରେ ମିଶି ଯାଏ ଓ ଗଛକୁ
ବଢ଼ିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ ।**"**

ତୁମେ କଣ ଭାବୁଛ ***?***

ବୀଜାଣୁ ଗୁଡ଼ିକୁ ନିଜ କାମ କରିବା ପାଇଁ ସମୟ ଲାଗିଥାଏ । ଯଦି ବହୁତ ଲୋକ ଗୋଟିଏ ଜାଗାରେ ନିଜର ଖାଦ୍ୟରୁ ବାହାରୁ ଥିବା ଅଳିଆକୁ ଫୋପାଡ଼ନ୍ତି, ତେବେ ସେହି ଖାଦ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ପୁର୍ଣ୍ଣ ପଚିବା ପାଇଁ ବହୁତ ସମୟ ଲାଗିବ । ମାଛି, ଅସରପା ଓ ମୂଷା ସେହି ଖାଦ୍ୟକୁ ଖାଇବେ ଓ ନିଜର ବଂଶ ବିସ୍ତାର କରିବେ । ସେମାନେ ଚାରି ଆଡ଼େ ରୋଗ ବିସ୍ତାର କରିବେ ।
ଆମେ ଖାଦ୍ୟର ଆବର୍ଜନାକୁ କଣ କରିବା ଉଚିତ ? **(କାର୍ଯ୍ୟ ପୁସ୍ତିକା ପୃଷ୍ଠା ସଂଖ୍ୟା ୧୫୩)**

୫. ଆମ ମଳରେ ବୀଜାଣୁ ଅଛନ୍ତି

ତୁମେ ମଳ ତ୍ୟାଗ କରି ସାରିଲା ପରେ ହାତକୁ ଭଲ ଭାବରେ ଧୋଇବା ଶିଖିଛ । ତୁମେ ଜାଣ ଯେ, ମଳ ସଂସ୍ପର୍ଶରେ ଖାଦ୍ୟ ଓ ପାଣି ଆସିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ତୁମେ ଏବିଷୟରେ ସତର୍କ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ କାହିଁକି ?
ମଳକୁ ମଇଳା ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଏ କାହିଁକି ? **(କାର୍ଯ୍ୟ ପୁସ୍ତିକା ପୃଷ୍ଠା ସଂଖ୍ୟା ୧୫୩ - ୧୫୪)**
ଜଣେ ସୁସ୍ଥ ସବଳ ବ୍ୟକ୍ତି ଶରୀରରେ ୧୦୦,୦୦୦,୦୦୦,୦୦୦,୦୦୦ ବୀଜାଣୁ ଥାନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅନେକାଂଶ ଅନ୍ତ ବୁଜୁଲାରେ ରହନ୍ତି ଓ ସେଗୁଡ଼ିକ ଶରୀରର ଉପକାରୀ ଅଟନ୍ତି ।

ଚିନ୍ତାକର ! ଚିନ୍ତାକର !

ତୁମ ଅନ୍ତବୁଜୁଲାରେ ଗ୍ୟାସ ଥିବାର ତୁମେ କେବେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଛ କି ? ସେହି ଗ୍ୟାସ କେଉଁଠାରୁ ଆସେ ?

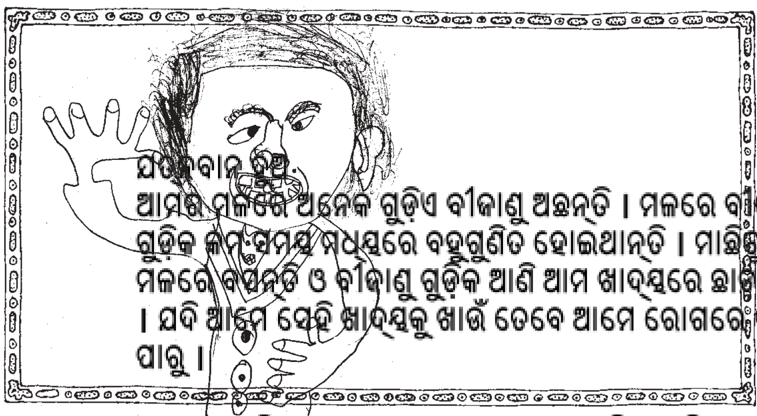

ଯତ୍ନବାନ ହୁଅ
ଆମର ମଳରେ ଅନେକ ଗୁଡ଼ିଏ ବୀଜାଣୁ ଅଛନ୍ତି । ମଳରେ ବୀଜାଣୁ ଗୁଡ଼ିକ କମ୍ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ବହୁଗୁଣିତ ହୋଇଥାନ୍ତି । ମାଛିଗୁଡ଼ିକ ମଳରେ ବସନ୍ତି ଓ ବୀଜାଣୁ ଗୁଡ଼ିକ ଆଣି ଆମ ଖାଦ୍ୟରେ ଛାଡ଼ନ୍ତି । ଯଦି ଆମେ ସେହି ଖାଦ୍ୟକୁ ଖାଉଁ ତେବେ ଆମେ ରୋଗରେ ପଡ଼ି ପାରୁ ।

ଆମେ ଏକ ନିରାପଦ ସ୍ଥାନରେ ମଳ ତ୍ୟାଗ କରିବା ଉଚିତ ।

ଓ ! ମୋର ପେଟ କାଟୁଛି । ମୁଁ ବହୁତ ବୀଜାଣୁ ଖାଇଦେଇଛି

Aaugh!

My stomach is hurting!

I abe too many bacteria!

୬. ଆମର ମଇଳା କେଉଁଠିକୁ ଯାଏ ?

କ. ତୁମେ ଯେଉଁ ସ୍ଥାନରେ ମଳ ତ୍ୟାଗକର, ସେହି ସ୍ଥାନ ବିଷୟରେ ଭାବ । ମଳ ଓ ମୁତ୍ର ପୂର୍ବରୁ ଯେଉଁଠି ଥିଲେ ସେଇଠି ରହନ୍ତି କି ? ତୁମେ ପ୍ରଚୁର ପରିମାଣର ଜଳ ବ୍ୟବହାର କର କି ? ତୁମର ମଇଳା କେଉଁ ସ୍ଥାନକୁ ଯାଏ ବୋଲି ତୁମେ ଭାବୁଛ ?

ଖ. ନିମ୍ନରେ ଥିବା ପାଇଖାନା ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁ ପ୍ରକାର ପାଇଖାନା ଭଲ ? ପ୍ରତ୍ୟେକ ପାଇଖାନା ପାଇ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ଗୁଡ଼ିକ ଭାବ ?
ମଳ ଓ ମୁତ୍ରର କଣ ହୁଏ ? ମଳର କିଛି ଅଂଶ ମଳ ତ୍ୟାଗ କରୁଥିବା ସ୍ଥାନରୁ ଅନ୍ୟ ସ୍ଥାନକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ ହୁଏ କି ?
ମଳ ତ୍ୟାଗ ପରେ ପାଇଖାନା ସଫା ରଖିବାକୁ କେତେ ପରିମାଣର ଜଳ ଆବଶ୍ୟକ ହୁଏ ?
ପାଇଖାନା ନିକଟରେ ମାଛି ଓ ଦୁର୍ଗନ୍ଧ ନ ହେଉ ବୋଲି ତୁମେ ଚାହଁ କି ? (କାର୍ଯ୍ୟ ପୁସ୍ତିକା ପୃଷ୍ଠା ସଂଖ୍ୟା ୧୫୪)

I) ଖୋଲା ସ୍ଥାନରେ ମଳ ତ୍ୟାଗ

ଏକ ଜନଶୂନ୍ୟ ପଡ଼ିଆ ବା ଜଙ୍ଗଲ ଖୋଲା ମଳ ତ୍ୟାଗ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ସ୍ଥାନ ଅଟେ ।

ଯତ୍ନବାନ ହୁଅ !
ପୋଖରୀ, ଝରଣା କିମ୍ବା କୂଅ ନିକଟରେ ମଳ ତ୍ୟାଗ କର ନାହିଁ । (କାହିଁକି)
ଲୋକମାନେ ବସବାସ କରୁଥିବା ସ୍ଥାନ ନିକଟରେ ମଳ ତ୍ୟାଗ କର ନାହିଁ । (କାହିଁକି)

ଯଦି ତୁମେ ଖୋଲାରେ ମଳ ତ୍ୟାଗ କର ତେବେ ମାଟିରେ ଘୋଡ଼ାଇ ଦିଅ । ଏହା ଦ୍□ାରା ମାଛି ଦୂରେଇ ଯିବ ଏବଂ ବୀଜାଣୁ ବ୍ୟାପିବ ନାହିଁ । ମାଟି ତଳେ ବୀଜାଣୁ ଧିରେ ଧିରେ ମଳକୁ ପଚାଇ ଦେବ ।
ମଳ ପଚିଯାଇ ମାଟିରେ ମିଶେ ଓ ପୁଷ୍ଟିକର ଖାଦ୍ୟରେ ପରିଣତ ହୋଇ ଗଛକୁ ବଢ଼ିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ ।

ଚିନ୍ତାକର ! ଚିନ୍ତାକର !

ଯଦି ଅଳ୍ପ ଲୋକ ଖୋଲାରେ ମଳ ତ୍ୟାଗ କରନ୍ତି ମଇଳାକୁ ବାହାରକୁ ନେବାକୁ ଆବଶ୍ୟକ ହୁଏ ନାହିଁ । ଯଦି ବହୁ ଲୋକ ଗୋଟିଏ ଖୋଲା ସ୍ଥାନରେ ପ୍ରତିଦିନ ମଳ ତ୍ୟାଗ କରନ୍ତି, ତେବେ କଣ ହେବ ?

II) ସେବା ପାଇଖାନା (Service latrine)

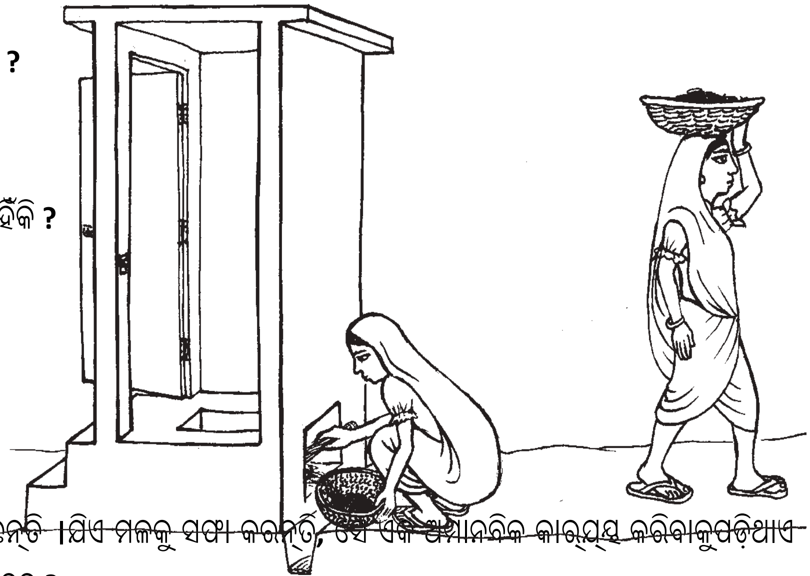

ଗୋଟିଏ ସେବା ପାଇଖାନାରୁ କିଏ ମଳକୁ ବାହାରକୁ ନେଇଥାଏ ?

ଏହାକୁ ସେ କେଉଁ ସ୍ଥାନକୁ ନେବ ବୋଲି ତୁମେ ଭାବୁଛ ?

ଏହାକୁ ସେ କଣ କରିବ ? ଏହି କାମଟି ବିପଦ ପୂର୍ଣ୍ଣ କି ? କାହିଁକି ?

କିଏ ଏପ୍ରକାର କାମ କରିବାକୁ ପସନ୍ଦ କରିବ ?

ସେବା ପାଇଖାନା ଅସ୍□ାସ୍ଥ୍ୟକର ବୋଲି ସରକାର କହିଛନ୍ତି ।ଯିଏ ମଳକୁ ସଫା କରନ୍ତି, ସେ ଏକ ଅମାନବିକ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁପଡ଼ିଥାଏ ।
ସେହିଭଳି ପାଇଖାନା ଗ୍ରହଣଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ । ତୁମେ କଣ ଭାବୁଛ ?

III) ଖାଲ ପାଇଖାନା (Pit latrine)

ଖାଲ ବା ଗାଡ଼ ପାଇଖାନାରେ ମଳର କଣ ହୁଏ?

IV) ମଳଶୋଧକ କୁଣ୍ଡ ପାଇଖାନା (Latrine with septic tank)

ମଳଶୋଧକ କୁଣ୍ଡ ପାଇଖାନା ଠାରୁ ମଳକୁ କିପରି ଦୂରକୁ ନିଆଯାଏ?
ଏହା କେଉଁ ସ୍ଥାନକୁ ଯାଏ ବୋଲି ତୁମେ ଭାବୁଛ ?
ଯଦି ମଇଳା ପାଣି (Sewage) ନଦୀ ଏବଂ ପୋଖରୀ ଜଳରେ ମିଶେ ତେବେ ସେହି ଜଳକୁ ପିଉଥିବା ଲୋକଙ୍କର କ୍ଷତି ହୋଇପାରେ ।
ଏହା ପ୍ରାଣି ଓ ଉଦ୍ଭିଦ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ବିଷ ଭଳି ହୋଇପାରେ ।

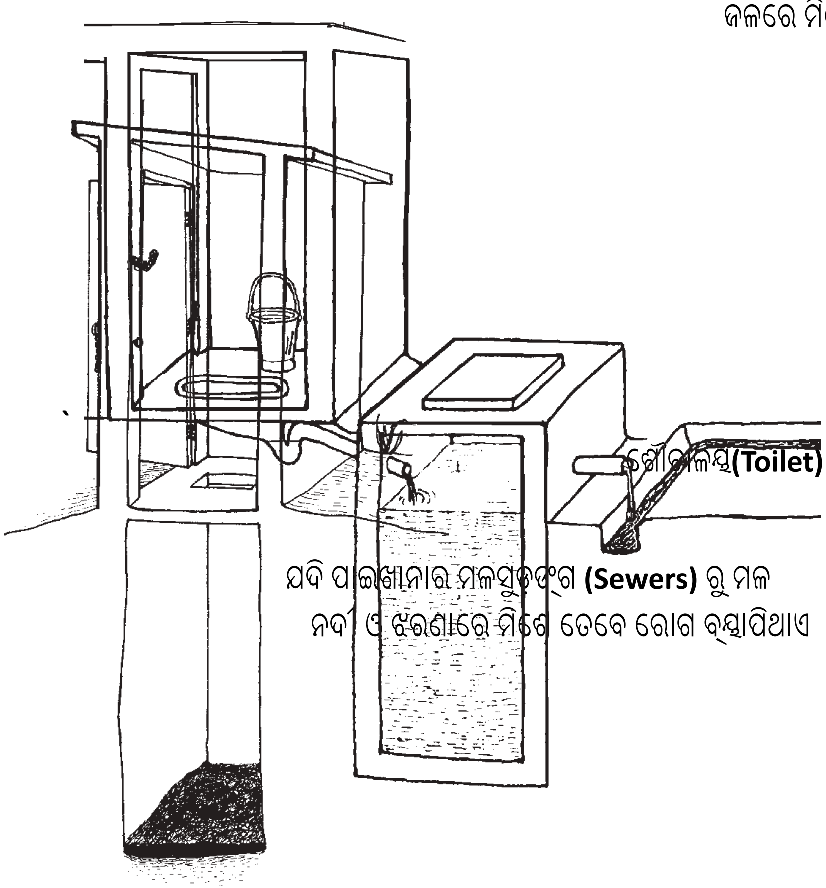

ଯଦି ପାଇଖାନାର ମଳସୁଡ଼ଙ୍ଗ (Sewers) ରୁ ମଳ ନଦୀ ଓ ଝରଣାରେ ମିଶେ ତେବେ ରୋଗ ବ୍ୟାପିଥାଏ ।

ନାଳ (Nullah)

ମଇଳାପାଣି (Sewage)

ମଳଶୋଧକ କୁଣ୍ଡ
(Septic tank)

V) ଆକସ୍ମିକ ଜଳ ପ୍ରବାହ ଓ ମଳସୁଡ଼ଙ୍ଗ ପାଇଖାନା **(Flush toilets with sewers)**

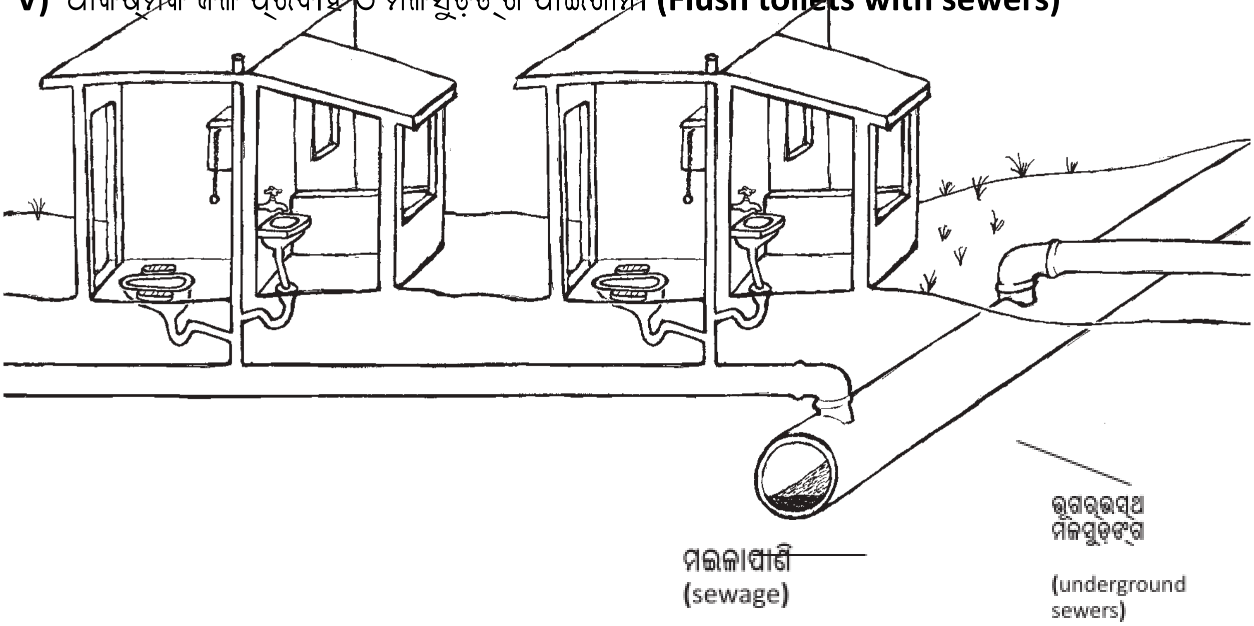

ଅଧିକାଂଶ ଫ୍ଲସ୍ ଟଏଲେଟ୍ **(flush tiolet)** ରୁ ମଳ ବୃହଦାକାର ମଳସୁଡ଼ଙ୍ଗକୁ ଯାଇଥାଏ । ବଡ଼ ବଡ଼ ସହରରେ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଲୋକ ରହନ୍ତି । ଆମେ ସେମାନଙ୍କର ମଳକୁ କଣ କରିବା ଉଚିତ **? (**କାର୍ଯ୍ୟ ପୁସ୍ତିକା ପୃଷ୍ଠା ସଂଖ୍ୟା ୧୫୬**)**

୭**.** ବୀଜାଣୁ ଆମ ମଳକୁ ପଚାଇବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ

ବୀଜାଣୁ ଖାଦ୍ୟରୁ ବାହାରୁଥିବା ଆବର୍ଜନାକୁ ପଚାଉ ଥିବା ଭଳି ଆମର ମଳକୁ ମଧ୍ୟ ପଚାଇ ଥାଏ । ସେମାନେ ମଳକୁ ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ କରି ଭାଙ୍ଗନ୍ତି ଯାହା ମାଟିରେ ମିଶି ଯାଏ । ତାକୁ ଉଦ୍ଭିଦ ମାନେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି । ଆମେ ମଳକୁ ପଚିବା ପାଇଁ ସ୍ଥାନ ଓ ସମୟ ଦେବା ।

କିନ୍ତୁ ଆମେ ମଳର ବୀଜାଣୁକୁ ଚାରିଆଡ଼େ ବ୍ୟାପିବା**,** ପିଇବା ପାଣି ଓ ଖାଦ୍ୟକୁ ଯିବାଠାରୁ ଦୂରେଇ ରଖିବା । ନହେଲେ ଲୋକମାନେ ରୁଗୁଣ ହୋଇପାରନ୍ତି **।**

ବାହିତମଳ ଉପଚାର ଉଦ୍ଭିଦ **(Sewage treatment plant)** ମାଧ୍ୟମରେ ବହୁତ ଲୋକ ଆବର୍ଜନାର ପରିଚାଳନା କରୁଛନ୍ତି । ତୁମ ଅଞ୍ଚଳରେ ଥିବା ବାହିତମଳ ଉପଚାର ଉଦ୍ଭିଦକୁ ଖୋଜ ଓ ପରିଦର୍ଶନ କର ।

ତୁମ ଅଞ୍ଚଳରେ ମଳ ଓ ନର୍ଦମାର ପଚା ଜଳ ଲୋକ ତଥା ଜୀବ ଜନ୍ତୁଙ୍କୁ କ୍ଷତି ପହଞ୍ଚାଉଛି କି **? (**କାର୍ଯ୍ୟ ପୁସ୍ତିକା ପୃଷ୍ଠା ସଂଖ୍ୟା ୧୫୬**)**

ଚିନ୍ତାକର **!** ଚିନ୍ତାକର **!**
ଯଦି ତୁମର ମଳ ନ ପଚନ୍ତା**,** ତେବେ କଣ ହୁଅନ୍ତା **?**

ଏହି ଶବ୍ଦ ଗୁଡ଼ିକୁ ଜାଣ

ଯିଏ ମଇଳା ପାଣି ଓ ମଳକୁ ଧାରଣ କରେ ତାକୁ ମଇଳାପାଣି **(sewage)** କୁହାଯାଏ ।
ଖାଲ ଓ ପାଇପକୁ ଧରିଥିବା ମଇଳାପାଣି **(Sewage)** କୁ ମଳସୁଡ଼ଙ୍ଗ **(Sewers)** କୁହାଯାଏ ।
ପଚିଯିବାର ଅର୍ଥ ଅତି କ୍ଷୁଦ୍ର କଣିକାରେ ଖଣ୍ଡ ବିଖଣ୍ଡିତ ହେବା ।

ଅଭ୍ୟାସ କାର୍ଯ୍ୟ

ନାମ କହ ଓ ଅଙ୍କନ କର

1. ଏକ ସତେଜ ପତ୍ର
2. ଏକ ପଚା ପତ୍ର

କୌତୁହଳ ପ୍ରଶ୍ନ

1. ଯଦି ତରକାରି ଭଳି ତରଳ ଖାଦ୍ୟ ତୁମ ଚତୁଃପାର୍ଶ୍□ରେ ପଡ଼ିଥାଏ ତେବେ ତାହା ଦୂର୍ଗନ୍ଧ ହୁଏ ଓ ସେଥିରେ କିଛି ଫଟକା ମଧ୍ୟ ଦେଖିପାରିବ । ଏହାକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବା ପାଇଁ ତୁମେ ବୀଜାଣୁ ବିଷୟରେ କଣ ଜାଣିଛ ମନେ ପକାଅ ?
2. କିଛି ଖାଦ୍ୟର ନାମ କହ ଯାହା ଅତିଶୀଘ୍ର ପଚିଯାଏ ଓ କିଛି ପଚିବାକୁ ବହୁଦିନ ନେଇଥାଏ ?
3. ଯଦି ତୁମେ ଅଟାକୁ ଖୋଲା ରଖିଦିଅ, ତେବେ ତାହା ପଚିଯାଏ । ଯଦି ତୁମେ ତାକୁ ଗୋଟିଏ ଡବାରେ ଘୋଡ଼େଇ ରଖ, ତେବେ ତାହା ବହୁତଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭଲ ରହିଥାଏ । କାହିଁକି ?
4. ଯଦି ତୁମେ କ୍ଷୀରକୁ ଥଣ୍ଡାରେ ରଖ, ତେବେ ତାହା ବହୁତ ସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସତେଜ ରହେ । କାହିଁକି ?
5. ଯଦି ତୁମେ କିଛି ଖାଦ୍ୟକୁ ସୂର୍ଯ୍ୟ କିରଣରେ ଶୁଖାଇ ରଖ, ତେବେ ତାହା ନଷ୍ଟ ନ ହୋଇ ବହୁ ମାସ ବା ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରହିଥାଏ । କାହିଁକି ?
6. ଖାଦ୍ୟ ନଷ୍ଟ ନ ହୋଇ ବହୁଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରହିବା ପାଇଁ କରାଯାଉ ଥିବା ଉପାୟ ଗୁଡ଼ିକର ନାମ କହ ? ଯେପରି ଶସ୍ୟ, ଫଳ, ପନିପରିବା, ମାଛ ଓ ମାଂସକୁ ସଂରକ୍ଷିତ ରଖିବା ପାଇଁ ଅବଲମ୍ବନ କରାଯାଉ ଥିବା ବିଭିନ୍ନ ରାସ୍ତା ଗୁଡ଼ିକର ଉଦାହରଣ ଖୋଜ ।
7. କିଏ ଶୀଘ୍ର ପଚିବ ବୋଲି ଭାବୁଛ ।

   କ. ରୁଟି କିମ୍ବା କାଠ ?

   ଖ. ଶୁଖିଲା ରୁଟି କିମ୍ବା ଓଦା ରୁଟି ?

   ଗ. ଉଷୁମ ସ୍ଥାନର ରୁଟି କିମ୍ବା ଥଣ୍ଡା ସ୍ଥାନର ରୁଟି ?

   ଘ. ଗୋଟିଏ କଦଳୀ ଚୋପାକୁ ଫିଙ୍ଗି ଦେଲେ ବର୍ଷା ସମୟରେ, ଖରା ସମୟରେ, ଶୁଖିଲା ସମୟରେ ?

ଶ୍ରେଣୀ ଗୃହ ଆଲୋଚନା

1. ଖାଦ୍ୟର ବଳକା ଅଂଶ ବ୍ୟତୀତ ମଇଳା ପାତ୍ରରେ ଅନ୍ୟ କେଉଁ ଜିନିଷ ପକାଅ ? ଯେଉଁ ଜିନିଷକୁ ବୀଜାଣୁ ପଚାଇ ପାରେ ନାହିଁ ଆମେ ସେହି ଜିନିଷକୁ କଣ କରିବା ?
2. ଚତୁଃପାର୍ଶ୍□ରେ ମଇଳା ପକାଇବା ବିପଦପୂର୍ଣ୍ଣ କାହିଁକି ? ଆମେ ସେହି ମଇଳାକୁ କଣ କରିପାରିବା ?

ପଚାର ଓ ବାହାର କର

1. ମଇଳାକୁ ଖତରେ ପରିଣତ ହେବା ପାଇଁ ଜିଆ କିପରି ସାହାଯ୍ୟ କରେ ?
2. ତୁମ ଗାଁ, ସହର ବା ନଗରର ଜନସଂଖ୍ୟା ବାହାର କର । ଗୋଟିଏ ଦିନରେ ଲୋକମାନଙ୍କ ଦ୍□ାରା ବାହାରୁ ଥିବା ମଇଳାର ହିସାବ ଆକଳନ କର । ସେହି ମଇଳାକୁ କଣ କରାଯାଇ ପାରେ ?
3. ତୁମ ଗାଁ, ସହର ବା ନଗରରେ ନର୍ଦ୍ଦମାର ପଚା ଜଳକୁ **(Sewage)** କଣ କରନ୍ତି ?
4. ଚିକିତ୍ସାଳୟ, ଛୋଟଶିଳ୍ପ ଓ କାରଖାନା ଆଦିରୁ ବାହାରୁ ଥିବା ମଇଳା ବିଶେଷତଃ ବିପଦପୂର୍ଣ୍ଣ । ତୁମ ଅଞ୍ଚଳର ସେହିଭଳି ସ୍ଥାନକୁ ଖୋଜ । ସେମାନଙ୍କର ମଇଳାକୁ କଣ କରାଯାଇ ପାରେ ?

ଦେଖ ଓ କହ

1. ତୁମ ଅଞ୍ଚଳର ଚତୁଃପାର୍ଶ୍□କୁ ଦେଖ ଓ ମଇଳା ଓ ଦୂଷିତ ଜଳ ପକାଇବାରେ ଅସୁବିଧା ଥିଲେ ତୁମ ଶ୍ରେଣୀରେ କୁହ ।

ଏକ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାର

ଆମେ ତିଆରି କରୁଥିବା ମଇଳା ଓ ଆମେ ତା ସହିତ କଣ କିରିବା ସେ ବିଷୟରେ ଏକ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାର ।

ତୁମେ ଜାଣ କି

ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରେ ଅନେକ ଗୁଡ଼ିଏ ଜୀବାଣୁ ଅଛନ୍ତି ଯାହା ସମସ୍ତ ସଜୀବଙ୍କ ସଂଖ୍ୟାଠାରୁ ମଧ୍ୟ ଅଧିକ ।

କେତେକ ପ୍ରକାରର ବୀଜାଣୁକୁ ଦହି, ଇଡିଲି, ଢୋକଲା, ବଟୁରା ଓ ରୁଟି ତିଆରିରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ । ସେହି ବୀଜାଣୁ ଗୁଡ଼ିକ ଖାଦ୍ୟରୁ ଶର୍କରାକୁ ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ କରନ୍ତି ଓ ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳକୁ ଦୂରେଇ ଦିଅନ୍ତି ।